

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
EKONOMIKOS POLITIKOS GRUPĖS**

PAŽYMA

**DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS
RESPUBLIKOS SPECIALIŲJŲ ŽEMĖS NAUDOJIMO SĄLYGŲ ĮSTATYMO
ĮGYVENDINIMO“ PROJEKTO**

(TAP NR. 19-1691(2); TAIS NR. 19-10992(4))

2019-12-03 Nr. NV-3399

Vilnius

1. Projekto rengėja – Aplinkos ministerija.

2. Projekto tikslas – suteikti įgaliojimus atitinkamoms institucijoms parengti ir patvirtinti teisės aktus, kurių rengimą sąlygoja Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymo nuostatos.

3. Dabartinė situacija:

- 2019 m. birželio 6 d. Seimas priėmė Specialiųjų žemės naudojimo sąlygų įstatymą Nr. XIII-2166 (*toliau – SŽNSĮ*), kuris įsigalios nuo 2020 m. sausio 1 d.;

- SŽNSĮ nurodyta, kokiuose dokumentuose nustatomos teritorijos, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos. Vieni iš jų – įstatymų, Vyriausybės ar Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka patvirtinti planai, žemėlapiai ir (ar) schemos *nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto*, kai SŽNSĮ nurodytos teritorijos nustatomos tenkinant viešąjį interesą. Atitinkamos SŽNSĮ nurodytos teritorijos (pvz., kultūros paveldo objektų teritorijos, Vadovybės apsaugos departamento saugomi objektai, teritorijos, kuriose taikomi statybos apribojimai) tokiais dokumentais gali būti nustatomos ir pagal galiojantį teisinį reguliavimą. Kitoms SŽNSĮ nurodytoms teritorijoms, nustatomoms tenkinant viešąjį interesą, nėra įstatymų, Vyriausybės ar pagal kompetenciją Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatytos tvarkos, pagal kurią būtų patvirtinami minėti dokumentai (planai);

- įgyvendinant SŽNSĮ nuostatas, turi būti parengta Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka (kai numatomai ūkinei veiklai neprivaloma atlikti poveikio aplinkai vertinimą), pagal kurią gali būti priimtas sprendimas, kad planuojama veikla nepakenks saugomos teritorijos kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamosioms kultūros vertybėms;

- pagal galiojantį teisinį reguliavimą dalys specialiųjų žemės naudojimo sąlygų nustatytos įstatymuose, dalis – Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarime Nr. 343 „Dėl Specialiųjų žemės ir miško naudojimo sąlygų patvirtinimo“. Nuo 2020 m. sausio 1 d. specialiosios žemės naudojimo sąlygos bus nustatytos tik SŽNSĮ, kitų įstatymų nuostatos, nurodančios ūkinės ir (ar) kitos veiklos apribojimus, nuo 2020 m. pripažįstamos netekusiomis galios;

- Vyriausybės 1995 m. rugpjūčio 28 d. nutarimu Nr. 1153 patvirtinti Gamtinių rezervatų ir valstybinių parkų apsaugos zonų bendrieji nuostatai savo turiniu dubliuoja SŽNSĮ nustatytas specialiąsias žemės naudojimo sąlygas, taikomas valstybinių gamtinių rezervatų ir valstybinių parkų buferinėse apsaugos zonose.

4. Projekto esmė: siūloma įgalioti atitinkamas institucijas pagal kompetenciją patvirtinti sprendimų dėl veiklos leistinumą priėmimo bei institucijų reguliavimo sričiai priskirtų SŽNSĮ nurodytų teritorijų, kuriose taikomos specialiosios žemės naudojimo sąlygos, dokumentų rengimo (nerengiant teritorijų planavimo dokumento ar žemės valdos projekto) ir tvirtinimo tvarkas, t. y.:

- Aplinkos ministerija – veiklos gamtiniuose ir kompleksiniuose draustiniuose, valstybiniuose parkuose, biosferos rezervatuose poveikio kraštovaizdžiui, gamtos ir nekilnojamosios kultūros vertybėms vertinimo ir sprendimų dėl jos leistinumą priėmimo tvarką, taip pat vandens teikimo ir nuotekų, paviršinių nuotekų tvarkymo infrastruktūros, požeminio vandens

vandenviečių, meteorologinių stebėjimo aikštelių, meteorologinių radiolokatorių, vandens matavimo stočių apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo ir tvirtinimo tvarką;

- Aplinkos ministeriją ir Žemės ūkio ministeriją – paviršinių vandens telkinių apsaugos zonų ir paviršinių vandens telkinių pakrantės apsaugos juostų, pelkių ir šaltinių, natūralių pievų ir ganyklų, melioruotos žemės ir melioracijos statinių apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo ir tvirtinimo tvarką;
- Energetikos ministeriją – elektros tinklų, magistralinių dujotiekių ir naftotiekių (produktotiekių), skirstomųjų dujotiekių, šilumos perdavimo tinklų apsaugos zonų, magistralinių dujotiekių vietovės klasių teritorijų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo ir tvirtinimo tvarką;
- Krašto apsaugos ministeriją – krašto apsaugos objektų apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo ir tvirtinimo tvarką;
- Susisiekimo ministeriją – aerodromo, kelių, geležinkelio kelių ir jų įrenginių, geležinkelio želdinių, viešųjų ryšių tinklų elektroninių ryšių infrastruktūros apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo ir tvirtinimo tvarką;
- Vidaus reikalų ministeriją – valstybės sienos apsaugos objektų ir įrenginių, Vadovybės apsaugos departamento prie Vidaus reikalų ministerijos saugomų objektų apsaugos zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo ir tvirtinimo tvarką;
- Valstybinę maisto ir veterinarijos tarnybą – nuolatinių juodligės židinių apsauginių zonų planų, žemėlapių ir (ar) schemų rengimo ir tvirtinimo tvarką.

Taip pat, siekiant teisės aktų suderinamumo, siūloma pripažinti netekusiais galios Vyriausybės 1992 m. gegužės 12 d. nutarimą Nr. 343 su visais pakeitimais ir papildymais bei Vyriausybės 1995 m. rugpjūčio 28 d. nutarimą Nr. 1153, nustatant šio punkto įsigaliojimo datą – 2020 m. sausio 1 d.

5. Derinimas:

- pagal Vyriausybės kanceliarijos teisės grupės 2019 m. spalio 28 d. išvadą Nr. NV-3021 patikslintas pakartotinai teikiamas Projektas suderintas be pastabų su Krašto apsaugos, Susisiekimo, Žemės ūkio ministerijomis ir Valstybės sienos apsaugos tarnyba; Energetikos ministerija nepateikė išvados dėl Projekto; darbo tvarka suderinta su Valstybine maisto ir veterinarijos tarnyba, Vidaus reikalų ministerija bei Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamentu;
- Projektas aptartas 2019 m. gruodžio 3 d. Vyriausybės kanceliarijos tarpinstituciniame pasitarime;
- Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupė antrinėje išvadoje pateikė tikslinamojo pobūdžio pastabą.

6. Atitikimas Vyriausybės programos nuostatomis – Projektas atitinka Vyriausybės programos 89.4 punktą dėl teritorijų planavimo teisinio reglamentavimo tobulinimo ir susijęs su Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 1.5.6.2 veiksmu „Įstatymo dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų projekto parengimas ir priėmimas, siekiant nustatyti ūkinės ir (ar) kitokios veiklos apribojimus vienu įstatymu, aiškiau reglamentuoti specialiųjų žemės naudojimo sąlygų turinį ir nuostatas, susijusias su šių sąlygų taikymu“.

7. Dalykinio vertinimo išvada – siūlytina, rengėjams įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019 m. gruodžio 3 d. išvadą Nr. NV-3391, Projektą svarstyti Vyriausybės posėdyje (B dalyje).

